

jo ikke Nævninger, det er slet ikke det, der ligger i selve Udtrykket Nævninger, og som er Ordets historiske Betydning: udnævnte, d. v. s. udnævnte af Befolkningen, folkevalgte Mænd, Folkerepræsentanter som Led i vor Retspleje. Det, der her foreslaas, er ikke dette, det bliver næsten det modsatte. Her i København ville Dommerne og Statsmagten for de to af de tres Vedkommende absolut faa Overvægten, og ude i Provinserne bliver det om muligt værre, naar man husker paa de nuværende Kommunalbestyrelser og Sæmmensætning. Saa længe Lovforslaget om almindelig og lige kommunal Valgret ikke er gaaet igennem, bliver nemlig Kommunalbestyrelsens ene Repræsentant meget let en Repræsentant for Flertallet i Kommunalbestyrelsen, for Flertallet i Sogneraadet, det vil altsaa sige: for de højstbeskattede. Man vil ude paa Landet faa Nævningerne udpegede af et Tremandsudvalg, hvoraf det ene Medlem er Repræsentant for de højstbeskattede i Sognet, den anden er Herredsfogeden, den lokale Underretsdommer, og den tredje er Politimesteren eller Syssemanden, den lokale Administrations Embedsmand. Der vil bogstavelig ikke være et Moment af Folkelighed tilbage i det Tremandsudvalg, som skal udpege disse Nævninger, saa denne Form er ganske uacceptabel. Derimod kunde man vel nok paa et mere underordnet Punkt imødekomme Landstinget, maaske kunde det endog være et Fortrin dette, at Landstinget for Københavns Vedkommende foreslaar, at der ikke skal være et Tremandsudvalg for hele København, men derimod for hver enkelt Folketingsvalgkreds. Dertil har jo ogsaa Mindretallet, Venstre i Landstinget, sluttet sig. Men for Hovedpunktets Vedkommende staar det nu saadan, at her er Overenskomst umulig, saafremt Landstinget ikke strækker sig og strækker sig ganske betydeligt.

Det samme gælder Spørgsmaalet om Forsvarets Beskikkelse. Den ærede sidste Taler har allerede udviklet dette Punkt — det er jo et Kærnepunkt —, at der maa og skal beskikkes Forsvar fra første Færd af i alle Landsretssager og alle Sager, hvor der er Tale om Fængsling, saa godt som i alt Fald. Dette Folketingets Standpunkt synes jeg ikke kan opgives, det er en afgørende Betingelse for, at vi virkelig kunne faa en ny og bedre Retspleje end den nuværende. Dernæst er der dette, at Dommeren kun bliver Dommer, altsaa at han ikke faar den Ret, som Landstingets Ændringer foreslaa, nemlig Retten til at

optræde paa Anklagemagtens Vegne under Forundersøgelsen. Imidlertid tror jeg, at det ogsaa paa disse Punkter maa kunne lykkes at naa til en Overenskomst efter de Udtalelser, der ere faldne fra Landstingsflertallets Ordføreres Side, thi de gjorde, som sagt, ikke Landstingets Flertalsforslag til et Ultimatum. Endvidere have de 2 ærede Ordførere deroppe, og Flertallet med dem, principielt tiltraadt baade Kommissionens, Regeringens og Folketingets Forslag om en Retsreform, erkendt, at vi skulle have Nævninger, erkendt i meget bestemte Ord, at Grundlovens Bud skal opfyldes. Den ene af Flertallets Ordførere, det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), Landstingsflertallets Ordfører for Strafferetsplejens Vedkommende, erklærede udtrykkelig, at Grundlovens Bud der er afgørende. Han var for øvrigt ogsaa personlig og saglig en Ven af Nævninger, erklærede han, men for alle, selv for dem, der ikke ere saa venlig sindede over for Nævninger, maatte Grundlovens Bud være afgørende og kunde kun lades uopfyldt, hvis alle Lovgivningsfaktorer vare enige derom. Saa snart en af Lovgivningens Faktorer krævede Grundlovens Bud opfyldt, maatte dette respekteres. Det var Udtalelser fra det ærede 2det kongevalgte Medlem i Landstinget. Han erkender altsaa, at dette Krav skal gennemføres. Men naar han principielt og politisk gør denne store Indrømmelse, synes jeg, at det for Landstinget maa være umuligt at blive staaende paa det, der nu foreligger, som er en saadan Gennemførelse af Nævninginstitutionen, at det i Virkeligheden er en Parodi derpaa. Det samme synes mig at være Tilfældet med det andet store Spørgsmaal om Forsvarets Beskikkelse og om Dommerens Stilling under Forundersøgelsen. Der er dog ogsaa om dette blevet udtalt meget udtrykkelig af begge de to Flertalsordførere i det andet Ting, at man principielt var stærkt interesseret i at gaa bort fra det nuværende Forhørssystem og gaa over til Anklagesystemet. Men vil man det, synes jeg heller ikke, man kan unddrage sig fra at drage Konsekvenserne af dette Standpunkt.

Jeg vil da slutte med at udtale Haabet om, at denne store, overordentlig betydningsfulde Sag snarest muligt maa komme i Fællesudvalg, og at det der maa lykkes at naa til en saadan Enighed, at denne Reform kan føres ud i Livet. Thi da først begynder vort Land efter min og sikkert efter manges Mening at blive et virkelig civiliseret Land.